

LEKTWARZ (89) *sb m*

lektwarz (65), **elektwarz** (23), **łektwarz** (1), **[lakwarz]**; lektwarz *Mymer*¹, *RejZwierz*, *CiekPotr*; elektwarz *Goski* (2), *Oczko* (2); lektwarz *BartBydg*; lektwarz : elektwarz *FalZioł* (62:19).

-kt(h)w- (86), -ctu- (2), -ctw- (1).

Oba e jasne, a pochylone.

sg *N* lektwârzu (16). ◇ *G* lektwârzu (21), elektwârza (1) *Oczko*. ◇ *D* lektwârz(o)wi (1). ◇ *A* lektwârz (15). ◇ *I* lektwârz(e)m (3). ◇ *L* lektwârzu (2). ◇ *pl N* lektwârze (16). ◇ *G* lektwârzy *FalZioł* (2), lektwârzów (2) *Oczko*, *CiekPotr*; -ów (1), -(o)w (1). ◇ *A* lektwârz(e) (8). ◇ *L* lektwârz(o)ch (1) *FalZioł*, elektwârz(e)ch (1) *Goski*.

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI i XVIII w.

Roślinny roztwór służący do wyrobu wieloskładnikowych lekarstw lub gotowe lekarstwo o mazistej konsystencji produkowane z odpowiednich części roślin i cukru lub miodu; *electuarium Mymer*¹, *BartBydg* (89) : *Mymer*¹ 18; *Electuarium, electum, ex variis et multis confectum, et dicitur omnis compositio non reducta ad soliditatem, sive fiat cum zucaro sive cum melle, lyanktuarz. BartBydg* 47; á gdi gi wypiełz wezmi tę purgacją w lektwarzoch z aptheki *FalZioł* I 48a; A iestliby k temu w wćiech było zapalenie z tych rozpadlin, Tedy przyczyn k temu lektwarzowi łoku granatow iabłek/ á tego dziecięciu po troźze daway. *FalZioł* V 39; Luty powieda, W mym czału krew pułzczać wzyteczno iest, Lektwarzzy wzyway *FalZioł* V 46; też y młodym ludziem czału zimnego ty lektwarze z drijakwią y z złotem zmieszane radzę przyjmować rano *FalZioł* V 63; Elektwarze płucza zagrzewaiące. *FalZioł* V 104v, +2v, I 9d, 26d, 41a (47); Tak powiedał o walce/ iż iáko lekarze/ Pirwey człęká wyłufzą/ dáiąc mu lektwarze. A potym mu krew pułzczą *RejZwierz* 31v; W Raku Dobrze [...] purgacją brać w elektwarzech. *Goski* *3, *3v; y czynią to więc/ kiedy żołądek przymować niechce/ á wodá w niém łtoi/ przydawaią do piérwżégo háuřtu álbo mánnny/ [...] albo *electuarzá* którégó *Oczko* 20v; Podziřz zaś do lektwarzow, do cukrow, málmázyi: By z Indyey, z Cándyiey wzyřtkie wywieř mogły, Rádáby do połogu řwego káżdá zniołá. *CiekPotr* [30]; [Przećiw wřelákim gliřtóm/ Piołyn ořobliwa rzecz/ zwłáczá czyniác lákwarz *UrzędowHerb* 4].

lektwarz z czego [w tym: *de aliqua re* (2); *uczynić z czego* (4), *uczyniony z czego* (2), *działać z czego* (1)] (13); wezmi lektwarzu s łoku Rożanego/ Diařene/ káždégo łnich po dwie dragmie/ Caffie trzy dragmy/ zmieszay łpołem á wćiřń *Confect FalZioł* I 26d, I 45b, 57d, 103d, III 13c, 20b (13).

W połączniu z nazwą lub przymiotnikiem od nazwy rośliny, z której jest zrobiony [w tym: z nazwą (18), z przymiotnikiem (3); *lektwarz, który (tym imieniem) zową...* (3), ... (to) *jest lektwarz* (2), ... *tak rzekący lektwarz* (1); z nazwą *obcą* [w tym: *nieodm.* (7)] (16), z nazwą w *G* sg (2); *lektwarz + nazwa lub przymiotnik* (16), *nazwa + lektwarz* (5)] (21): Też proch iego [włoskiego kopru] zmieszany z lektwarzem *benedicti laxatiwy*/ wyciąga flegmę ł członkow noźnych y ręcznych *FalZioł* I 63b; Lekarřtwy z apteki: Sercze tak pořilay. POżyway częłto *Manus chřiřti perlati*/ *fandalizati*, *Triařandali*/ *Lektwarzu rożanego*/ *lektwarzu wołowego ięřzika FalZioł* V 68, I 17c, 43a, 48a [2 r.], 54a, 75d (21). [Cf á nazaiurř wezmi kołáčkwó *Dijařacca*/ albo *electuarium duc* dla pořilenia. *FalZioł* I 43d].

W połączeniach szeregowych (2): FalZioł V 28; A iż tu wyliczamy ták wielé Syrupów/ Electuarzów/ y Decoctiy/ których podobno drudzy Aptékárze nietylko niémáią/ ále ínadź áni znáią: czego niémáíz/ tego niechác Oczko 38.

W charakterystycznych połączeniach: lektwarz chętny, dany, dobry (3), posilający serce, złożony, uczyniony (3), użyteczny, wdzięczny, zagrzewający płuca; (przy)da(wa)ć lektwarzu (4), pożywać (5), rozmącić, używać (2), wziąć (9); (u)czynić lektwarz (9), dawać (3), działać, przyjmować, rozmącić (2), rozpuścić (2), sprawować, wypić, wziąć (2).

Synonimy: konfekt, lekarstwo.

BZ, MM